

СТАНОВИЩЕ
НА ДИСЕРТАЦИЯТА НА ЛИЛИЯ СТИЛИЯНОВА СТОИЛОВА НА ТЕМА
“ПЕДАГОГИЧЕСКИ МОДЕЛ ЗА РАЗВИТИЕ УМЕНИЯТА НА 9-10-ГОДИШНИ
УЧЕНИЦИ ДА РЕШАВАТ КОМПЛЕКСНИ ПРОБЛЕМИ ПО МАТЕМАТИКА ”
ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН “ДОКТОР”
ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 1.3. ПЕДАГОГИКА НА
ОБУЧЕНИЕТО (МЕТОДИКА НА ОБУЧЕНИЕТО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА И
НАЧАЛНОТО УЧИЛИЩЕ ПО МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАЦИОННИ
ТЕХНОЛОГИИ)

Изготвил становището:

Проф. д-р Илиана Христова Мирчева
Софийски университет “Св. Климент Охридски”
Факултет по науки за образованието и изкуствата

Дисертацията на Лилия Стилиянова Стоилова е посветена на проблем с теоретична и практическа стойност, който все още не намерил достатъчно място в педагогическата литература в страната.

Дисертационният труд е оформен според всички правила на едно научно изследване с теоретико-експериментален характер. Разработен е в рамките на 263 страници и е структуриран в увод, четири глави, изводи и заключение. Литературният списък обхваща 193 източника, от които 94 са на кирилица, а 99 на латиница. В приложения са представени структура на проведените експериментални уроци, математически задачи, бланки за педагогическо наблюдение, за експертна оценка, въпроси за фокус група, тест, критериална матрица за оценка на уменията на учениците да решават комплексни проблеми, обща рамка на педагогически модел и др.

В увода е направена много добра обосновка за избора на темата. Посочена е целта за изследването. Представена е структурата и съдържанието на дисертационния труд.

В първа глава авторката разглежда в теоретичен план въпросът за решаването на комплексни проблеми в обучението по математика в началните класове. Изяснени са ключови за дисертацията понятия. Представени са видовете проблеми, теоретични модели на процеса на решаване на проблеми, стратегии и техники за решаването на проблеми по математика, проблеми и предизвикателства при използването на подхода. Проучен е въпроса за математическата компетентност като цел на образователния процес. Математическото мислене е разгледано като част от математическата компетентност.

В първа глава е направен и сравнителен анализ на традиционния подход и решаването на проблеми, анализирани са учебни програми, учебници, а също и образователни практики от гледна точка на възможностите за реализиране на подхода за решаване на проблеми в обучението по математика. Разгледани са възрастовите възможности на учениците от гледна точка на изследваната тема.

Във втора глава е представена концепцията на изследването. Представени са целта, задачите и хипотезата на експерименталния процес. Изяснен е понятийния

апарат. Подробно е представен методическия инструментариум на изследването. Разгърната е структурата на апробирания авторски педагогически модел за развитие на уменията на 9-10-годишните ученици да решават комплексни проблеми по математика.

В трета глава са представени резултатите от емпиричното изследване. Направен е задълбочен анализ на предварителния експеримент, на фокус групата, на инструментариума за измерване уменията на учениците от педагогическия експеримент, от адаптацията на евристичната рамка. Чрез сравнителен анализ на резултатите от двете експериментални години се очертават изводи и се правят логични заключения.

В четвърта глава е представен окончателния авторски педагогически модел за развитие уменията на 9-10-годишните ученици да решават комплексни проблеми по математика, който е преработен и прецизиран въз основа на получените от експерименталната работа резултати..

В заключение би могло да се обобщи, че трудът на Лилия Стилиянова Стоилова на тема “Педагогически модел за развитие уменията на 9-10-годишните ученици да решават комплексни проблеми по математика ” има следните положителни страни:

- Направена е задълбочена характеристика на ключовите за дисертацията понятия, като е използван богат набор от научна литература.
- Използван е голям набор от литературни източници на кирилица и латиница, което позволява на докторанта да направи задълбочен теоретичен анализ и да съобрази изследователската си работа със съвременните тенденции в изследваната област. Анализът на литературните източници е направен прецизно. Личи авторската позиция на докторанта.
- Задълбочено е направен анализ на педагогически, психологически и философски аспекти на разглежданата тема и основните понятия, което позволява темата да се разгърне от различни гледни точки. Представени и сравнени са подробно подходи за преподаване на математика в началните класове от гледна точка на изследваната тема.
- Направен е много добър, плавен и логичен преход между отделните параграфи.
- Анализирани са учебната документация и примери от педагогическата практика. Без излишни описания са потърсени възможностите за решаване на проблеми в обучението по математика като отправна точка за стартиране на собствено изследване.
- Целта, задачите и хипотезата на дисертационния труд и на експерименталната работа са подробно и прецизно формулирани.
- В изследването са обхванати различни категории лица, което позволява проблемът да се изследва от различни аспекти и да се направят ценни заключения.

- Методите на изследване са адекватни на темата на дисертацията и кореспондират с поставените изследователски задачи. Съчетанието на методи за количествен и качествен анализ позволява да се изведат закономерности в проведеното изследване и да се потърсят причините за получените резултати.
- Създаден и апробиран е авторски Модел за развитие уменията на 9-10-годишни ученици да решават комплексни проблеми по математика, което е основен принос на докторанта
- Направен е много подробен качествен и количествен анализ на резултатите от изследването по всички показатели. Анализът е много добре онагледен.
- Изследването е многопластово и задълбочено, обхваща различни аспекти на проучваната проблематика.

Имам следния въпрос към докторанта:

Какви конкретни изводи бихте направили въз основа на получените резултати от апробирането на авторския педагогически модел?

Г-ца Стоилова представя автореферат, който включва най-съществените и значими моменти от дисертацията. Докторантът има необходимите публикации (6 броя), които представят резултати от изследването по проучваната тема.

В заключение:

Лилия Стилиянова Стоилова ни представя богат по съдържание дисертационен труд. В него прецизно извършеният теоретичен анализ се допълва с богато емпирично изследване. Обобщенията, формулирани в труда могат да послужат като отправна точка за приложение на авторския педагогически модел за развитие уменията на 9-10-годишните ученици да решават комплексни проблеми по математика. Приносите на докторанта имат теоретично и практическо измерение.

Въз основа на посочените предимства на дисертационния труд предлагам на Научното жури да присъди на Лилия Стилиянова Стоилова образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението в детската градина и началното училище по математика и информационни технологии).

28. 03. 2025 г.
гр. София

Изготвил становището:
(проф. д-р Илиана Мирчева)